Rok II JEROZOLIMA, MAJ 1946 r. Nr. 4 — 5 (16-17)

Nasza Świetlica

BIULETYN WEWNĘTRZNY

WAR RELIEF SERVICES N.C.W.C.

AMERYKAŃSKA SŁUŻBA POMOCY KATOLICKIEJ POLAKOM

Paczki żywnościowe do Polski za pośrednictwem WRS — NCWC.

(str. 25)

Z inicjatywy dyrekcji War Relief Services - NCWC we Włoszech, wydano serię specjalnych znaczków pocztowych o znaczeniu historycznym.

Przedstawiony na zdjęciu znaczek z tej serii poświęcony jest pomocy, jaką przy współudziale Instytucji WRS-NCWC żołnierze 2 Korpusu udzielają uchodźctwu polskiemu we Włoszech.

At the initiative of the management WRS — NCWC in Italy, a set of special postage stamps with historical meaning has been issued.

The stamp from that set depicted on the photo is devoted to the relief for Polish civilian refugees in Italy, organized by soldiers of the Polish Second Corps with the cooperation of the WRS — NCWC.

WAR RELIEF SERVICES — NCWC w POLSCE

Akcja WRS — NCWC w Polsce, mająca na celu jaknajwydatniejsze przyjście z pomocą milionom nieszczęśliwych rodaków w Kraju — osiąga wspaniale rezultaty.

Do Polski zdążają okręty wiozące dary i pomoc wszelakiego rodzaju, mające przynieść chorym ulgę w cierpieniach, siły wycieńczonym, chleb głodnym.

Ta wspaniała, samarytańska akcja pomocy mogła osiągnąć dotychczasowe — i w tak krótkim okresie — rezultaty głównie dzięki niezwykłe życzliwemu odniesieniu się Władz W.R.S. — NCWC i realizowaniu w pierwszej, najpilniejszej konieczności potrzeb zbiedzonej, nieszczęśliwej ludności Polski.

Ks. Prałat O'Boyle, Executive Director WRS — NCWC w Nowym Yorku poparł w całej rozciągłości plany i zamierzenia specjalnego wysłannika WRS — NCWC do Polski, ks. Dyr. Sekcji Polskiej Al. Wycislo — i odtąd pomoc ta jest realizowana.

A potrzeba pomocy jest wielka i pilna. Polacy - jak pisze nam ks. Dyr. Al. Wycisło - spodziewają się od nas pomocy, i to wszelakiego rodzaju pomocy, której oczekują od sześciu milionów swoich braci w Ameryce; pomocy w imię miłosierdzia i sprawiedliwości.

Jeszcze w czasie bytności w Polsce, w grudniu 1945r. specjalnego wysłannika W.R.S. — NCWC, ks. Al. Wycisło, zadaniem którego było zbadanie na miejscu zakresu potrzeb ludności polskiej — nadszedł do Kraju pierwszy transport pomocy WRS — NCWC, zawierający: lekarstwa, witaminy, instrumenty lekarskie i skondensowane środki odżywcze.

Oto kilka słów z relacji ks. Dyr. Al. Wycisło, nadesłanych nam z Polski:

"Praca WRS dla Polski realizuje się w tempie błyskawicznym. Jestem szczęśliwy, że pierwszy transport pomocy o wadze miliona funtów nadszedł do Polski i że materiały te zostały już rozdzielone".

Transport ten został natychmiast skierowany do Krakowa, na ręce J. E. Kardynała Sapiehy, stojącego na czele organizacji "Caritas", z którą to instytucją WRS — NCWC nawiązał kontakt, powierzając przejmowanie i rozdział darów dla ludności polskiej.

J. Eminencja Ks. Kardynał Sapieha jest zachwycony organizacją pracy WRS — NCWC w Polsce i rozmiarami pomocy. Dziękując za nadesłane dary, Kardynał Sapieha prosi również o odzież dla niemowląt, bo, jak zaznacza, wiele jest w Polsce tych "biednych istotek, które nie ma w co odziać".

B. prezydent USA — Hoover, stojący na czele akcji żywnościowej dla Europy, już podczas swego pobytu w Polsce nie szczędził słów uznania dla naszych wysiłków, zaś po powrocie do Ameryki, w wywiadzie udzielonym prasie - oświadczył:

"Pierwsze materiały, które widziałem w rękach biednych w Polsce, a przysłane od Amerykanów — to były dary / mleko, kakao, etc. / przysłane przez NCWC".

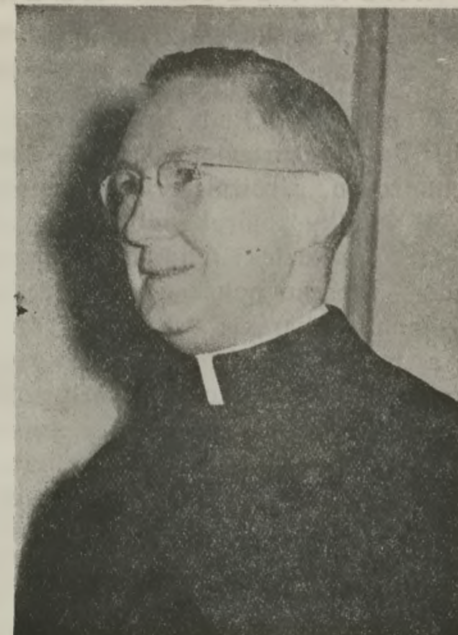
Dalsze trzy duże transporty pomocy WRS — NCWC dla Kraju dotarły do miejsca przeznaczenia w ub. miesiącu. Zawierały one m. in: lekarstwa, tran, mleko w proszku, witaminy oraz transporty odzieży i innych artykułów pierwszej potrzeby.

Dary te rozdane zostały wśród najbiedniejszych.

Zebrane w U.S.A. w ostatniej "KAMPANII POMOCY POLSCE" 4.000.000 puszek z żywnością załadowane zostały na okręty i są już w drodze do Polski. W

The Rt. Rev. Monsignor Patrick O'Boyle, Executive Director of the W.R.S. — N.C.W.C. in New York.

His moves and efforts show an affectionate care to relieve the lot of Poles in exile. Thanks to Him, the Great Intercessor of the Polish Cause, the WRS. — NCWC's present relief can be continued and extended on the dolorous Fatherland.

przygotowaniu są dalsze transporty.

W transportach tych przesłano do Polski 12 samochodów ciężarowych oraz 3 samochody sanitarne do dyspozycji organizacji "Caritas". Samochody ciężarowe przeznaczone są do rozwożenia darów nadsyłanych z Ameryki.

Jak nas informuje Ks. Dyr. Al. Wycisło, na podstawie raportów otrzymanych z Kraju —

> — dotąd do Polski dotarło już 8 okrętów z towarami WRS — NCWC o łacznej wadze 6.450.780 funtów, a wartości $ 5,250,000 (pięć milionów, dwieście pięćdziesiąt tysięcy dolarów).

W nadesłanych z Polski do Dyrekcji WRS — NCWC w N. Yorku sprawozdaniach wraz z szczegółowymi wykresami i mapkami, Ks. Prałat Pękała, Dyrektor Organizacji "Caritas" w Krakowie, kierujący obecnie również i agendami WRS — NCWC w Polsce informuje szczegółowo, jak transporty styczniowe, przesłane do Polski przez WRS — NCWC, już w miesiącu lutym dotarły do rąk ubogich.

Zasięg organizacji "Caritas", której WRS — NCWC powierzył przejmowanie transportów kierowanych do Polski oraz rozdział ich w terenie wśród ludności polskiej, jest bardzo duży; "Caritas" dociera do wszystkich parafij w Polsce. W przedwojennej Polsce "Caritas" prowadziło około 70% zakładów opieki społecznej w kraju i przeszło 60% biednych korzystało z pomocy tej organizacji.

W najbliższych dniach udaje się do Polski jako stały delegat WRS — NCWC p. Jerzy Szudy z Cleveland, Ohio.

Siedziba Delegatury WRS — NCWC na Polskę mieścić się będzie w Krakowie.

RADA POLONII AMERYKAŃSKIEJ (POLISH WAR RELIEF)

współdziała z War Relief Services — NCWC — Sekcją Polską w akcji niesienia pomocy Polakom

W roku 1944 Rada Polonii Amerykańskiej powołała do życia POLISH WAR RELIEF — organizację, mająca za zadanie niesienie pomocy Polakom — wojsku i uchodźctwu, a również, jeśli zaistnieją ku temu warunki — i rodakom w Kraju.

W wyniku zbiórek publicznych wśród pięciomilionowej rzeszy Polonii Amerykańskiej oraz dzięki funduszom otrzymywanym od rządu U.S.A. National War Fund — zebrano pokaźne sumy, za które zakupiono w Ameryce środki lecznicze, instrumenty lekarskie, witaminy, tran, cukier gronowy /Glucosa/ i środki odżywcze, a nadto ubrania, bieliznę, koce, moskitiery i inne art. pierwszej potrzeby, nie zapominając również o książkach polskich głównie szkolnych i beletrystycznych.

Dary te skierowane zostały sześcioma transportami do największych wówczas skupisk uchodźctwa polskiego, a więc na Środkowy Wschód, do Persji i Afryki.

Nie posiadając własnego na tych terenach aparatu do rozdziału pomocy i darów — Rada Polonii Amerykańskiej nawiązała kontakt z istniejącą wśród wojska i uchodźctwa polskiego Instytucją WAR RELIEF SERVICES — NCWC. Układ współpracy, pomiędzy Radą Polonii Amerykańskiej a władzami WRS — NCWC został zawarty w grudniu 1944r; w wyniku wspólnych konferencji - postanowiono:

— Ksiądz Alojzy Wycisło, Delegat War Relief Services — NCWC przejmie na swoje barki również agendy RADY POLONII AMERYKAŃSKIEJ-POLISH WAR RELIEF Rada Polonii Amerykańskiej uznaje Ks. Dyr. Al. Wycisło jako głównego w tym czasie swego przedstawiciela, reprezentującego Radę Polonii - Polish War Relief poza Ameryką.

— Ks. Dyr. Wycisło będzie nadsyłał na ręce Rady Polonii Amerykańskiej wskazówki i zapotrzebowania odnośnie potrzeb uchodźctwa polskiego.

— Transporty mogą być także łączone, to znaczy, że składać się mogą z przedmiotów wysyłanych tak przez POLISH WAR RELIEF jak również prze WAR RELIEF SERVICES, co o tyle łatwe jest do przeprowadzenia, że obie instytucje mają wspólny cel i obie reprezentuje Ks. Dyr. Wycisło.

— Pertraktacje z Władzami WRS - NCWC prowadzili: Prezes Rady Polonii Amerykańskiej — Karol Rozmarek oraz Sekretarz Wykonawczy Rady Poloni — Henryk Osiński.

Po zawarciu wymienionego układu, Prezes Kongresu Polonii Amerykańskiej Karol Rozmarek zwrócił się w grudniu 1944 r. depeszą do Ks. Dyr. Wycisło z prośbą o przejęcie agend Rady Polonii poza Ameryką w dziele niesienia pomocy Polakom, będących w zasięgu działalności WRS — NCWC.

W lutym 1945 r. nadszedł do Cairo pierwszy transport darów Rady Polonii Amerykańskiej. Łącznie nadeszło sześć transportów, zawierających: leki, witaminy, przybory lekarskie, koce, ubrania, bielizna, moskitiery, książki. Dary te z portów Alexandria, Port - Said i Suez zostały rozesłane na tereny gdzie przebywali Polacy — uchodźcy i wysiedleńcy, a więc do Włoch, Francji, Niemiec, Palestyny i Libanu.

W pracy tej, posiadającej tak wielkie znaczenie dla rozproszonych po świecie Polaków, współdziałali z Ks. Dyrektorem SEKCJI POLSKIEJ Al. Wycisło: Ks. Dyr. J. Achtabowski, asystent Ks. Dyr. Wycisło — Ks. Szczepan Bernaś, oraz Dr. Max Brzeziński.

Współpraca Rady Polonii Amerykańskiej z War Relief Services trwa dalej; Rada Polonii pokrywa nadal koszty przewozu transportów na teren Śr. Wschodu.

Po zakończeniu działań wojennych w Europie, Polish War Relief skierował pomoc na tereny uwolnione, zakładając tam i prowadząc własny oddział pomocy dla Polaków. Placówka Rady Polonii Amerykańskiej w Europie Zachodniej (Francja i Niemcy) pracuje dzielnie niosąc olbrzymią pomoc dla nieszczęśliwych rodaków. Pomoce Rady Polonii kierowane są do Europy wprost z Ameryki.

Niezależnie od delegowanego do Polski wysłannika WRS — NCWC — ks. Al. Wycisło, w grudniu 1945 r. również Rada Polonii Amerykańskiej i Liga Katolicka delegowały do Kraju specjalną komisję w następującym składzie: Ks. Biskup Stefan Woźnicki, sufragan archidiecezji Detroit, występujący z ramienia Ligi Katolickiej, p. Henryk Osiński z Chicago, sekretarz generalny Rady Polonii — z ramienia Rady Polonii, p. Jan Olejniczak, skarbnik Rady Polonii Amerykańskiej i Prezes Zjednoczenia Polskiego Rzymsko - Katolickiego — z ramienia Ligi Katolickiej oraz p. mec. Kazimierz Midowicz z Chicago, wiceprezes Rady Polonii Amerykańskiej.

Pierwszy transport — darów Rady Polonii Amerykańskiej przybył do Polski w grudniu 1945 r. Zawierał on między innymi — 7 ton szczepionek.

> "W Polsce — stwierdza po powrocie do Ameryki Dyrektor Olejniczak — ludzie żyją w schronach ziemnych, dawnych okopach żołnierskich, w domach rozwalonych i nieogrzewanych, chorują na suchoty i giną masami. Brak odzieży jest olbrzymi.
>
> Ludność choruje z powodu wycieńczenia i niewłaściwego odżywienia.
>
> Chociaż kraj jest doszczętnie zniszczony — stwierdza Prezes Olejniczak — naród, nadal wierny Bogu i Kościołowi, nie upada na duchu.
>
> Nakazem chwili jest: nagich przyodziać, głodnych nakarmić, a chorych wyleczyć. Nie jutro, ale dziś trzeba podać Polsce rękę pomocną!"

Stosownie do przedłożonego sprawozdania Delegacji Rady Polonii Amerykańskiej — wszystkie zasoby materialne, nagromadzone w ostatnich trzech latach, są już w tej chwili w Polsce, w drodze do Polski lub ładowane na okręty w N. Yorku.

Rada Polonii Amerykańskiej czyni obecnie wszystkie możliwe wysiłki, by ratować od zagłady nieszczęsną ludność polską, wygłodzoną i wynędzniałą. W wyniku tych starań, Komisja National War Fund przyznała Radzie Polonii Amerykańskiej budżet o 1.030,000 dolarów wyższy niż w roku ubiegłym.

Dwa następne transporty pomocy Rady Polonii Amerykańskiej, które już dotarły do Polski, zawierały 1. 182,532 funtów materiałów o łącznej wartości $ 671, 202, 70. Dyrektorem Polish War Relief na Polskę jest Prof. Świetlik.

Dotychczasowa akcja LIGI KATOLICKIEJ na rzecz pomocy Polakom na wygnaniu objęła — dzięki niezwykle życzliwemu i serdecznemu ustosunkowaniu się Władz Ligi a w szczególności jej Sekretarza Wykonawczego Ks. J. Piwowara — wszystkie tereny, na których w okresie wojny przebywali polscy uchodźcy, a więc: Bliski Wschód, Anglia, Portugalia, Nowa Zelandia i Belgia a następnie Francja i Niemcy przesyłając na te tereny: kaplice ruchome, ołtarze polowe, szaty liturgiczne, przybory kościelne, książeczki do nabożeństwa i treści religijnej, różańce i dewocjonalia, a nadto odzież dla ludności cywilnej.

Dużo z tych transportów zostało wysłanych w teren za pośrednictwem WRS — NCWC, dzięki czemu mogły one szybko dotrzeć do miejsc przeznaczenia. Jak donosi nam delegat WRS — NCWC z Europy, dary Ligi Katolickiej, w postaci pomocy religijnych, a wśród nich i kapliczki ruchome, okazały się niezbędne w obecnych warunkach bytowania polskich wysiedleńców w Niemczech.

Anzio — Italy. U.S. Army Military Cemetery.
J.E. Ks. Biskup Polowy W.P. J. Gawlina, J. E. Kardynał Adam Sapieha, ks. Lubowiecki i ks. Mazanek.

Obecnie, gdy dostęp do Polski jest możliwy, Liga Katolicka, zgodnie z poleceniem delegacji, która wróciła z Polski, skierowała do Kraju wszystkie zasoby, gromadzone od lat.

Podobnie jak Rada Polonii Amerykańskiej, również Liga Katolicka powołała na terenie Polski religijno - humanitarną organizację "Caritas" do rozdziału w terenie jej darów.

Do tej pory Liga Katolicka wysłała do Polski kilka transportów zawierających szaty liturgiczne i przybory kościelne na łączną sumę ca 250.000 $.

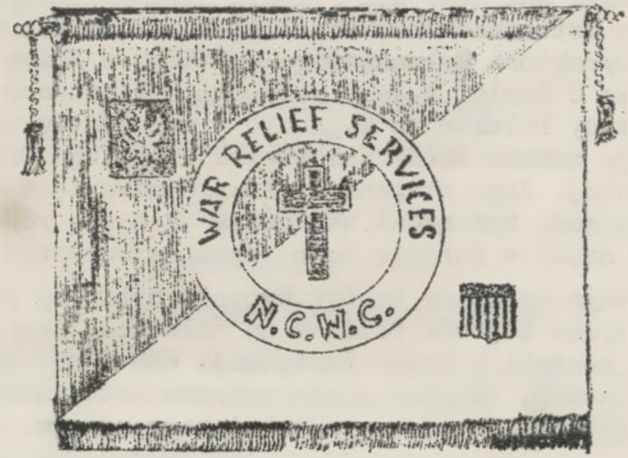
Ponieważ — jak stwierdzają członkowie delegacji, Polsce "potrzeba jest wprost wszystkiego", przystąpiono do dalszych zbiórek pieniężnych, szat liturgicznych, przyborów kościelnych, modlitewników, różańców, oraz książek o treści religijnej. W planach swych Liga Katolicka przewiduje odbudowę kościołów na ziemiach Polski.

KARDYNAŁ SAPIEHA PRZESYŁA BŁOGOSŁAWIEŃSTWO POLONII AMERYKAŃSKIEJ

Nowomianowany Kardynał Adam Sapieha, Metropolita Krakowski, nadesłał z Watykanu błogosławieństwo dla Polonii Amerykańskiej:

> "Jestem niezmiernie wdzięczny Polonii Amerykańskiej za jej pamięć i jej troski o dobro i sprawę Polski. Przesyłam moje błogosławieństwo dla Kongresu Polonii Amerykańskiej i dla tych, których ta organizacja reprezentuje.
>
> Pracujcie dalej pełni wiary i otuchy. Módlcie się za Polskę i Polaków, tak jak my modlimy się za Was.
>
> Trwajcie przy swojej wierze i przy swoich ideałach.
>
> Niech Wam wszystkim Bóg błogosławi!"

W zgodnym, skoordynowanym wysiłku Instytucyj charytatywnych, niosących tak wielką pomoc milionowym rzeszom ofiar tej wojny — na czoło tych organizacyj, jeśli chodzi o pomoc dla Polaków, rozrzuconych po całym świecie, a w chwili obecnej również dla ludności polskiej w Kraju — wysunęły się: War Relief Services — NCWC, Rada Poloni Amerykańskiej i Liga Katolicka które w chwilach tragicznych dla ludzkości, złączyły się w wysiłkach na rzecz przyjścia z pomocą cierpiącym, ulżenia doli nieszczęśliwym.

War Relief Services-NCWC na Środkowym Wschodzie

Akcja filantropijna War Relief Services-NCWC dla Polaków została zapoczątkowana w roku 1943 pod kierownictwem Dyrektora Sekcji Polskiej WRS-NCWC. Ks. Alojzego J. Wycisło najpierw na Środkowym Wschodzie oraz na terenie Anglii. Ks.Dyrektor A.Wycisło został do tej pracy wydelegowany z Ameryki przez Episkopat Amerykański oraz Władze Naczelne N.C.W.C. w Washingtonie i Nowym Yorku.

Powołana do życia w ramach amerykańskiej Organizacji War Relief Services-NCWC SEKCJA POMOCY POLAKOM powstała dzięki zabiegom i wytężonej inicjatywie J.E.Ks.Biskupa Polowego Józefa Gawliny w czasie Jego wizyty w Stanach Zjednoczonych w maju 1943 r. J.E.Ks.Biskup J.Gawlina jest Przewodniczącym /Chairman/ Sekcji Polskiej WRS-NCWC.

Akcja WRS-NCWC dla Polaków trwa, a po ustaniu działań wojennych - została rozszerzona na nowe tereny, tam mianowicie, gdzie przebywają Polacy - żołnierze - uchodźcy - wysiedleńcy na tułaczce, a ostatnio, począwszy od grudnia 1945 r., akcja ta objęła również Rodaków w Kraju.

Realizacja wszystkich zamierzonych planów i rezultaty dotychczasowej pracy WRS-NCWC dla Polaków zostały osiągnięte dzięki życzliwemu ustosunkowaniu się i całkowitemu poparciu zamierzeń przez Dyrektora Wykonawczego WRS-NCWC w Nowym Yorku, Ks.Prałata Patryka O´Boyle. W Jego wszystkich zabiegach niesienia ulgi i pomocy Polakom na wygnaniu - uchodźctwu i wojsku, przejawia się zawsze serdeczna troska Wielkiego Orędownika Sprawy Polskiej. Jego staraniom głównie zawdzięczamy, że pomoc dla Polaków może być nadal utrzymana a także rozszerzona na uchodźctwo nasze w Europie Zach. oraz na umęczony Kraj.

Ustawicznym dążeniem Ks.Dyr.Wycisło było, by przez swoją pracę nie tylko dopomóc Polakom na tułaczce, lecz również -przez swój kontakt i wpływ Instytucji WRS-NCWC- jak najbardziej zainteresować, związać społeczeństwo katolickie amerykańskie z uchodźctwem i walczącym żołnierzem naszym.

W swej trudnej i ważnej dla nas misji trwającej od roku 1943 przemierzył Ks.Dyr.Wycisło prawie pół świata - liczne kraje na Wschodzie i w Europie, a wszystko po to, by dać szybką pomoc, oraz zdobyć dalsze środki-pomoce dla nas.

Gorliwość i poświęcenie się w tej charytatywnej pracy zaprowadziło Go nawet do Polski-kraju najbardziej wyniszczonego, gdzie przybywał,wraz z ks.Dr.Swanstrom, trzy tygodnie w listopadzie 1945r. jako jeden z pierwszych delegatów misji amerykańskich.

Odbiór i rozdział w terenie darów-pomocy WRS-NCWC został powierzony Instytucji "Caritas", pozostającej pod auspicjami J.E. Ks.Kardynała Sapiehy. Od grudnia 1945 r. pomoc WRS-NCWC płynie z Ameryki do Polski dla biednych i nieszczęśliwych Rodaków; pomoc ta płynie na ręce Ich Em.Kardynała Hloda i Kardynała Sapiehy.

Obecnie Ks.Dyr. Wycisło z Głównego Biura WRS-NCWC w Nowym Yorku osobiście kieruje całą akcją WRS dla Polaków w Kraju i poza Krajem.

Pomoc War Relief Services-NCWC na terenie Środkowego Wschodu wyraża się głównie jako:

- rekreacyjna,
- kulturalno-oświatowa,
- medyczna /dla szpitali i indywidualna/,
- pomoce w naturze z darów amerykańskich.

Od początku swego istnienia, akcja WRS-NCWC prowadzona jest jednocześnie dla:

- wojska polskiego,
- uchodźctwa cywilnego -

i wyraża się przede wszystkim w zakładaniu :

- świetlic wojskowych i cywilnych,
- warsztatów pracy,
- herbaciarni i sklepików.

Niezależnie od świetlic zakładanych i prowadzonych bezpośrednio przez War Relief Services, jako placówki własne, zakładano również poszczególnym oddziałom w miarę potrzeby świetlice oddziałowe lub kompanijne i sklepiki żołnierskie.

Istniejące w oddziałach wojskowych i skupiskach uchodźczych a także przy szkołach wojskowych /junackich i młodszych ochotniczek/ oraz przy szkołach cywilnych świetlice WRS-NCWC z reguły są wyposażone w sprzęt kulturalno-oświatowy oraz rekreacyjny i rozrywkowy, a mianowicie:

- biblioteki /stałe i ruchome/,
- pisma - codzienne i okresowe,
- radioodbiorniki,
- gramofony z płytami,
- linguaphony,
- gry świetlicowe.

W świetlicach WRS-NCWC organizowane są:

- odczyty, pogadanki, akademie,
- imprezy oświatowo-dydaktyczne.

W trosce o jaknajwydatniejsze przyjście z pomocą żołnierzowi w jego specyficznych, trudnych warunkach bytowania /zwłaszcza na pustyni/ - uruchomione zostały przy świetlicach WRS-NCWC

- kantyny, bufety, herbaciarnie, sklepiki -

wiążące go jeszcze silniej z naszymi świetlicami, zwłaszcza, że ceny są niskie, przystosowane do możliwości płatniczych

żołnierza.

Wyposażenie świetlic WRS-NCWC, nawet w najtrudniej - szych warunkach bytowania /pustynia, obozy/, pomyślane jest pod kątem dania maximum wygody i estetyki, a to w celu wytworzenia w nich atmosfery-nastroju domu,dającej pełny wypoczynek po pracy.

Od 1943 - 1945 /lipiec/ Cairo jest siedzibą Dyrektora SEKCJI POLSKIEJ / WRS - Polish Projects/ i swym zasięgiem obejmuje akcję dla Polaków - żołnierzy i uchodźców - w następujących krajach:

Egipt, Palestyna, Anglia, Iran,
Afryka, Indie, Włochy, Meksyk.

Stopniowo akcja pracy i pomocy WRS-NCWC na wymienionych terenach została ujęta w ramy organizacyjne i realizowana przy pomocy własnego personelu.

Ks.Dyrektor Al.Wycisło dążył od samego początku do ujęcia całokształtu pracy WRS we własny system współpracując z władzami polskimi.

Na terenie wojska nawiązuje ścisłą współpracę z Wy - działem Dobrobytu Żołnierza i z Duchowieństwem. W czerwcu 1944 roku Instytucja War Relief Services zostaje zalegalizowana przez Władze wojskowe Brytyjskie i Polskie jako organizacja paramilitarna.

Do tego czasu WRS na terenie Egiptu nie organizuje własnych placówek, ale raczej wspiera i urządza świetlice oddziałowe, kompanijne. Pomoc WRS w funduszach jest bardzo wydatna i w tym okresie odbywa się przeważnie za pośrednictwem XX.Kapelanów.

Dużej pomocy finansowej doznają szkoły junackie / w Maadi, Heliopolis, Tel-El-Kebir/, gdyż oprócz świetlic otrzymują pomoce szkolne, instrumenty muzyczne, sportowe, a szkoła w Heliopolis otrzymuje oprócz tego w gotówce $ 12,000 na zakup sprzętu kwaterunkowego, jak łóżka, materace, prześcieradła itp. Szkole junackiej mechanicznej w Tel-El-Kebir oprócz innych pomocy w instrumentach i narzędziach, WRS zakłada sklepik żołnierski i kantynę, oddając prowadzenie Szkole.

8 Szpital Wojenny otrzymuje znaczną pomoc. Batalion Kolejowy oprócz świetlicy otrzymuje kino objazdowe. Batalion

ten razem ze świetlicą i kinem objazdowym wyjechał później na teren Włoch.

Podobnie 14 Brygada Pancerna otrzymała 3 kompletne wyposażenia bufetowe, które następnie, wraz z meblami świetlicowymi przewieziono do Włoch. Brygada Pancerna otrzymała również komplet instrumentów muzycznych dętych i smyczkowych, sprowadzonych z Ameryki.

W tym okresie do Centrali War Relief Services w Cairo dobijają transporty z Ameryki, a to: środki lecznicze, witaminy, instrumenty lekarskie, mikroskopy, diatermie, instrumenty chirurgiczne, gry sportowe, meble świetlicowe, leżaki, książki, środki odżywcze, maszyny do pisania, maszyny do szycia, narzędzia stolarskie i inne, a dalej ubrania, bielizna, koce, moskitiery, pasta do zębów itp.

Od 1944 do 1946 roku łącznie do Egiptu przybyło z Ameryki 11 transportów morskich, w tym - 5 przysłanych przez WRS-NCWC, a 6 pozostałych transportów to dary Rady Polonii Amerykańskiej /Polish War Relief/.

Dary te z magazynów WRS w Egipcie dzielono na poszczególne tereny, zarówno dla wojska jak i uchodźctwa cywilnego: do Włoch - 23 transporty, do Francji - 7, do Afryki - 2, do Niemiec - 1, - wysłane jako transporty morskie, natomiast transporty kołowe do: Palestyny - 4 i do Libanu - 2. Oprócz darów amerykańskich, dużo sprzętu zakupiono na rynku miejscowym. Przy przetransportowaniu kilku wysyłek morskich do Włoch oraz drogą kołową do Palestyny szedł z pomocą Wydział Dobrobytu Żołnierza przez oddanie do dyspozycji środków transportowych, dzięki czemu pomoce WRS szybko docierały do miejsc przeznaczenia.

Poza tym transporty do Afryki, Iranu i Indii były kierowane wprost z Ameryki z Głównego Biura WRS w Nowym Yorku. Także i Włochy otrzymały wiele transportów bezpośrednio z Ameryki.

Magazyny WRS w Egipcie urządzono w Cairo, w Alexandrii i Port-Said.

W drugim okresie swej pracy WRS-NCWC zakłada na terenie wojska polskiego własne placówki, którymi bezpośrednio Instytucja kieruje i administruje sama. Podobnie dzieje się i na terenie cywilnym.

W Egipcie pierwsze świetlice prowadzone bezpośrednio przez WRS powstają przy 8 Szpitalu Wojennym; świetlice te są równocześnie herbaciarniami oraz czytelniami.

W kwietniu 1944 r. powstaje piękna świetlica WRS z herbaciarnią i sklepikiem przy polskim gimnazjum lotniczym w Heliopolis /RAF/. Poświęcenia tej placówki dokonał osobiście Ks. Dyrektor A.Wycisło. Druga wspaniała świetlica WRS również z herbaciarnią,zainstalowana na pustyni, w namiotach, powstaje w Obozie Przejściowym J.W.Ś.W.; po roku swej pionierskiej pracy wskutek nieszczęśliwego wypadku świetlica doszczętnie spłonęła; po krótkiej przerwie zostaje ona z początkiem 1946 r.ponownie otwarta.

Na okres sezonu 1944r. uruchomiono świetlicę WRS wraz z herbaciarnią w Obozie Wypoczynkowym w Ismailii nad kanałem Suezkim.

W czerwcu 1944 r. uruchomiono w Heliopolis, w pięknej willi Dom Wypoczynkowy WRS dla Ochotniczek PSK i Sióstr PCK. W ciągu rocznej pracy Dom ten gościł ponad 450 kuracjuszek - prawie bezpłatnie- w czasie ich urlopu lub rekonwalescencji.

Oprócz Placówek własnych, WRS nadal pomaga lub całkowicie urządza świetlice poszczególnym Oddziałom; oddając do użytkowania swój sprzęt, WRS-NCWC zastrzega sobie prawo dysponowania i własności w myśl obowiązującej instrukcji inwentarzowej.

W 1944 r. powstała świetlica WRS w 320 Kompanii Transportowej, dalej świetlica w 285 Plutonie Łączności, świetlica w O.Z. PSWK, studio dla Czołówki Teatralnej. Świetlice te zostały wyposażone również w maszyny do szycia.

Orkiestra J.W.Ś.W. otrzymuje instrumenty muzyczne z U.S.A.

8 Szpital Wojenny oprócz zainstalowania świetlic, otrzymuje znaczną pomoc finansową, pomoc w medykamentach, laboratorium dentystyczne, mikroskopy, instrumenty muzyczne, a także cały Szpital został z funduszów WRS zradiofonizowany,tak, że we wszystkich barakach dla chorych i na dziedzińcu zostały zainstalowane megafony. W wyjątkowych wypadkach udzielano indywidualnej pomocy finansowej na leczenie.

Oto w skrócie zakres pracy i wydatnej pomocy WRS-NCWC na terenie Egiptu. Trzeba nadmienić, że w roku budżetowym 1944/45 wkład finansowy WRS-NCWC w gotówce na terenie Środkowego Wschodu wyniósł ponad jeden milion dolarów, nie licząc pomocy udzielonej w sprzęcie i towarach.

Dla Polskich Szpitali we Włoszech wysłano wiele cennego

sprzętu lekarskiego i aparatów, jak mikroskopy, diatermie itp.

Świetlice i herbaciarnie WRS cieszą się uznaniem żołnierzy, znajdujących w nich zawsze miłe schronisko, dobrze i smacznie przyrządzone, dobrze podane i tanie różnorodne potrawy, - stąd też i frekwencja w świetlicach i herbaciarniach WRS-NCWC jest duża.

Oto -w zarysie- przegląd działalności WRS-NCWC na Wschodzie, która wyrażała się i nadal wyraża w dążeniu przyjścia z pomocą w wielu zasługujących na realizację zamierzeniach; pomoc ta przejawiła się w sposób następujący w poszczególnych krajach:

E G I P T : siedziba Dyrekcji - C A I R O.

1943-1945 - siedziba Naczelnego Dyrektora WRS-NCWC - SEKCJA POLSKA - Ks.Al.J. WYCISŁO. Zastępca - Dr.M.BRZEZIŃSKI.

Od lipca 1945r. CAIRO jest siedzibą Delegata WRS-NCWC na Wschód i zasięgiem swym obejmuje: Egipt, Palestyna, Iran, Indie, Liban.

Cairo jest ponadto jakby łącznikiem, etapem w pracy między Głównym Biurem WRS-NCWC w Nowym Yorku, a pracą WRS w Europie Zach.

Obecnie akcją WRS-NCWC na Wschodzie kieruje od roku Ks.Delegat J.ACHTABOWSKI.

Akcja War Relief Services-NCWC na terenie Egiptu objęła:

1. zakładanie świetlic WRS w oddziałach wojskowych,
2. zakładanie świetlic WRS w szkołach wojskowych,
3. urządzanie świetlic oddziałowych i kompanijnych lub pomoc w ich wyposażeniu,
4. pomoc oddziałom w zakładaniu sklepików żołnierskich,
5. pomoc w wyposażaniu szkół wojskowych /sprzęt kwaterunkowy i urządzenia szkolne, finanse/,
6. pomoc w sprzęcie medycznym i lekarstwa dla szpi-

tali wojskowych /aparatury, instrumenty, mikroskopy, finanse /,

7. dom wypoczynkowy WRS-NCWC dla ochotniczek i sióstr P.C.K. w Heliopolis,
8. specjalna pomoc dla 8 szpitala wojennego w finansach i wyposażeniu,
9. pomoc finansowa dla Centrali P.C.K. w Cairo,
10. pomoc w lekarstwach dla P.C.K.,
11. megafonizacja 8 szpitala wojennego,
12. akcja paczkowa dla rannych żołnierzy po zdobyciu M.Cassino oraz dla żołnierzy polskich w niewoli,
13. kino objazdowe dla Batalionu Kolejowego,
14. maszyny do szycia dla oddziałów,
15. wysyłanie transportów z darami amerykańskimi do Włoch, Francji, Palestyny,
16. wyposażanie orkiestr wojskowych w instrumenty muzyczne,
17. wysyłka do Włoch sprzętu świetlicowego, wyposażenia bufetowego i dla domów wypoczynkowych.

P A L E S T Y N A: - siedziba Dyrekcji - JEROZOLIMA

1943r: - Rt.Rev.Monsignor T.REGINEK.

od 1944r: Rev.Jan ACHTABOWSKI - Dyrektor Palestine Projects WRS-NCWC.

Na tym terenie działalność War Relief Services-NCWC przejawiła się w szczególności przy:

1. założono przy siedzibie Dyrekcji Świetlicę Centralną-Klub, wyposażoną w bibliotekę naukową i czytelnię,
2. zakładano świetlice WRS w oddziałach wojskowych,
3. organizowano własne świetlice WRS w szkołach junackich i młodszych ochotniczek,

4. zakładano przy świetlicach WRS herbaciarnie, bufety, sklepiki,

5. pomagano lub zakładano sklepiki żołnierskie w oddziałach,

6. organizowano świetlice WRS dla uchodźctwa polskiego i inwalidów wojennych,

7. prowadzono akcję pomocy dla szkół /aparaty, przybory szkolne, materiały-pomoce szkolne,

8. pomoc w prowadzeniu kursów zawodowych /maszyny do szycia i pisania, sprzęt, narzędzia/

9. organizowanie i uruchomienie pracowni-warsztatów -Workshops- WRS w Jerozolimie, Ain Karem, Betlehem: stolarni, pracowni krawieckiej, szewskiej, wyrobów skórzanych i wyrobów artystycznych,

10. organizowanie przez WRS kursów szycia i kroju, trykotarstwa,

11. pomoc dla młodzieży szkolnej /artykuły pisemne i inne pomoce szkolne/,

12. pomoc lecznicza finansowa dla żołnierzy i dzieci na przeprowadzenie leczenia specjalnego lub operacji,

13. witaminy dla Ośrodków Zdrowia i indywidualnie dla chorych,

14. pomoce naukowe /linguaphony do nauki języków obcych, podręczniki, instrumenty muzyczne, gry świetlicowe i inne/,

15. bezpłatne zelowanie obuwia zebranego w Palestynie dla uwolnionych z obozów niemieckich,

16. finansowanie wycieczek szkolnych po Ziemi Św., do Egiptu i Libanu.

17. wydawanie własnego pisma-biuletynu WRS-NCWC p.t: "NASZA ŚWIETLICA".

<u>I R A N:</u> - siedziba Dyrekcji WRS-NCWC - TEHERAN.

1943-1944 - J.E.ks.Arcybiskup A.MARINA,De-

legat Apostolski.

1944 -do chwili ewakuacji - Ks.kpl. Aleksander GÓRALIK.

Od roku 1943 aż do momentu ewakuacji uchodźctwa polskiego z tego terenu do Libanu - akcja War Relief Services - z uwagi na to, iż na terenie IRANU War Relief Services-NCWC własnych placówek nie prowadziła, a tylko współdziałała z już istniejącymi - polegała na:

1. prowadzeniu "Domu Akcji Katolickiej" dla starców i chorych,
2. prowadzeniu dla uchodźctwa polskiego taniej jadłodajni w Teheranie,
3. prowadzeniu "Polskiej Ochronki" dla sierot,
4. udzielaniu pomocy finansowej na leczenie oraz opiece nad chorymi w szpitalach i sanatoriach,
5. pomocy w darach amerykańskich dla uchodźców,
6. pomocy dla szkół polskich /przybory, gry, ekwipunek sportowy, książki i podręczniki szkolne/,
7. udzielaniu pomocy dla szwalni i pracowni artystycznej, prowadzonych przez uchodźców.

<u>I N D I E:</u> - 1943r: J.E.Ks.Arcybiskup T.ROBERTS, Bombay.

1944-1945 Dyrektor WRS-NCWC na INDIE -Ks.K. Bobrowski - siedziba Dyrekcji - Bombay.

od września 1945r. Dyrektor WRS-NCWC na Indie - Ks.Antoni JANKOWSKI z siedzibą w Valivade-Kolhapur.

Na tym terenie opieka War Relief Services-NCWC, datująca się od r.1943, tj.od chwili ewakuowania na ten teren uchodźctwa polskiego z ZSSR /poprzez Iran do Indii/ - da się streścić następująco:

1. zakładanie i prowadzenie przez WRS-NCWC świetlic w ośrodkach uchodźczych,

2. założenie i sfinansowanie przez WRS-NCWC Szpitala Polskiego w Bombaju, prowadzonego przez P.C.K.,

3. założenie Hospicjum WRS w Bombaju,

4. sanatorium dla płucno chorych w Panchagni,

5. pomoc przy wyposażeniu szkół polskich / gabinety fizyczne, książki, podręczniki i in./,

6. pomoc dla harcerzy /ekwipunek, mundury, sprzęt, stacja meteorologiczna /,

7. pomoc w zorganizowaniu i prowadzeniu kursów prac zawodowych /szkoła gospodarstwa - pomoc w zakupie inwentarza i sprzętu/,

8. megafonizacja /obozu, świetlic/,

9. pomoc indywidualna na leczenie w ciężkich wypadkach.

A F R Y K A Wsch. - siedziba Dyrekcji WRS-NCWC w Nairobi.

Od 1944r. Dyrektorem WRS-NCWC na Afrykę Wschodnią jest p.Mec.J.WNUKOWSKI.

Tu War Relief Services-NCWC rozpoczął swoją pomoc dla Polaków-uchodźców przewiezionych z Persji w 1943r.

Na tem teren skierowano wprost z Ameryki kilka transportów odzieży, lekarstw, środków odżywczych, a nadto: pomoce naukowe, radioodbiorniki, narzędzia do pracy, maszyny do szycia i do pisania oraz inne przedmioty pierwszej-koniecznej potrzeby.

Od lipca 1944r. akcja War Relief Services-NCWC prowadzona jest pod kierownictwem Dyrekcji WRS-NCWC w Nairobi. Od tego czasu w licznych skupiskach polskich WRS-NCWC zakłada:

1. świetlice,

2. schronisko dla starców i sierot,

3. pomoc dla szkół, młodzieży szkolnej i sierot,

4. budowa baraków na świetlice WRS lub klasy szkolne,
5. organizowanie kursów zawodowych: szwalnie, wyrobów ludowych i inne,
6. dotacje pieniężne na różne cele i potrzeby uchodźctwa,
7. pomoc w naturze /dożywieniowa w szkołach, odzieżowa,
8. wydatna pomoc dla harcerzy.

A N G L I A: - Dyrekcja WRS-NCWC w Londynie.

Pomoc War Relief Services-NCWC, datująca się od 1944 roku polegała na akcji świetlicowej w oddziałach wojskowych; w podanym okresie powstało na tym terenie 12 świetlic WRS-NCWC.

W Ł O C H Y: - Siedziba Dyrekcji WRS-NCWC w Rzymie.

1944r.: Dyrektorem WRS-NCWC na tym terenie jest Dr.M. BRZEZIŃSKI,

od sierpnia 1945r. - Dyrektorem WRS-NCWC we Włoszech - Ks. Szczepan BERNAŚ.

Program działalności War Relief Services-NCWC objął w pierwszym okresie /pierwsza połowa 1944r./ wojsko polskie; WRS-NCWC pośpieszył z wydatną pomocą przy zakładaniu:

1. świetlic WRS z bufetami, herbaciarniami,
2. swietlic przyfrontowych /kantyn ruchomych/ zainstalowanych na specjalnych samochodach, wykonanych na zamówienie WRS-NCWC w Ameryce,
3. domów wypoczynkowych dla ochotniczek i sióstr PCK, a nadto schronisk w miejscowościach górskich /domy zimowe/,

4. czytelnie i biblioteki WRS-NCWC

5. pomoc dla szpitali /sprzęt medyczny, środki lecznicze oraz aparatury medyczne/,

6. pomoc w wyposażeniu świetlic oddziałowych i kompanijnych.

Należy nadmienić, że działalność WRS-NCWC dla II Korpusu rozpoczęła się w okresie, gdy wojsko polskie przebywało na Środkowym Wschodzie, a następnie, po przybyciu na teren Włoch - kontynuowana dalej, zwiększając swoją pomoc przez organizowanie nowych placówek WRS-NCWC, więc - prócz świetlic własnych, prowadzonych przez WRS - organizowano co raz nowe świetlice oddziałowe, a nadto niezwykle w tamtych warunkach /polowych/ przydatne bary, herbaciarnie, sklepiki, nie zapominając -rzecz naturalna- o strawie dla ducha - bibliotekach, czytelniach.

W drugim okresie, z chwilą zakończenia działań wojennych w Europie i masowego napływu ludności polskiej z obozów niemieckich na ten teren - roztoczono nad nimi pieczołowitą opiekę, przez:

- zakładanie świetlic WRS w ośrodkach cywilnych,
- uruchomianie warsztatów pracy zawodowej /szewstwo, szwalnie, haftu, wyrobów artystycznych/,
- wyposażanie szkół i ochronek.

Równocześnie skierowano na ten teren transporty towarów-pomocy WRS-NCWC wprost z Ameryki, a nadto 17 transportów towarów-pomocy ze składów WRS-NCWC w Egipcie, wśród których znajdowały się:

- sprzęt medyczny oraz środki lecznicze i witaminy,
- środki żywnościowe /skondensowane/,
- ubrania, bielizna, swetry, koce i inne.

Wśród towarów wysyłanych z Egiptu znajdowały się również w dużej ilości dary RADY POLONII AMERYKAŃSKIEJ / Polish War Relief/.

L I B A N: Siedziba Dyrekcji WRS-NCWC - Beirut

Dyrektor WRS-NCWC na Liban - Ks.Fr.ZAORSKI.

Akcja War Relief Services-NCWC na tym terenie została zapoczątkowana w roku 1945 i rozszerzała się sukcesywnie z przeniesieniem na teren Libanu uchodźctwa polskiego z Persji /5.000 osób/.

Działalność WRS-NCWC w Libanie obejmuje:

1. w Beirucie założono dla studentów polskich specjalny Klub-Ognisko /maszyny do pisania i do szycia,linguaphony oraz zainstalowano w nim świetlicę i bufet/, a nadto pośpieszono studentom z pomocą w naturze /ubrania, bielizna i inne/,
2. organizowanie kursu kroju i szycia dla studentek,
3. rozdawnictwo odzieży /bielizna,koce,moskitiery z USA/ w szczególności dla młodzieży studiującej,
4. pomoc w naturze dla P.C.K.,
5. akcja świetlicowa w ośrodkach.

Należy nadmienić, że we wszystkich wyżej wymienionych krajach War Relief Services-NCWC przeprowadza swój program i realizuje pracę i pomoc w terenie przy pomocy swego stałego personelu i przy współpracy wielu ochotników.

Z chwilą zakończenia działań wojennych, główny wysiłek War Relief Services-NCWC skierowany został do Europy, na wszystkie tereny uchodźctwa polskiego, a następnie, od grudnia 1945r. również do Polski dla umęczonych przeżyciami wojennymi i wyczerpanych głodem i chorobami rodaków, którym udzielenie jaknajszybszej a zarazem najwydatniejszej pomocy postawiono dziśna planie pierwszym.

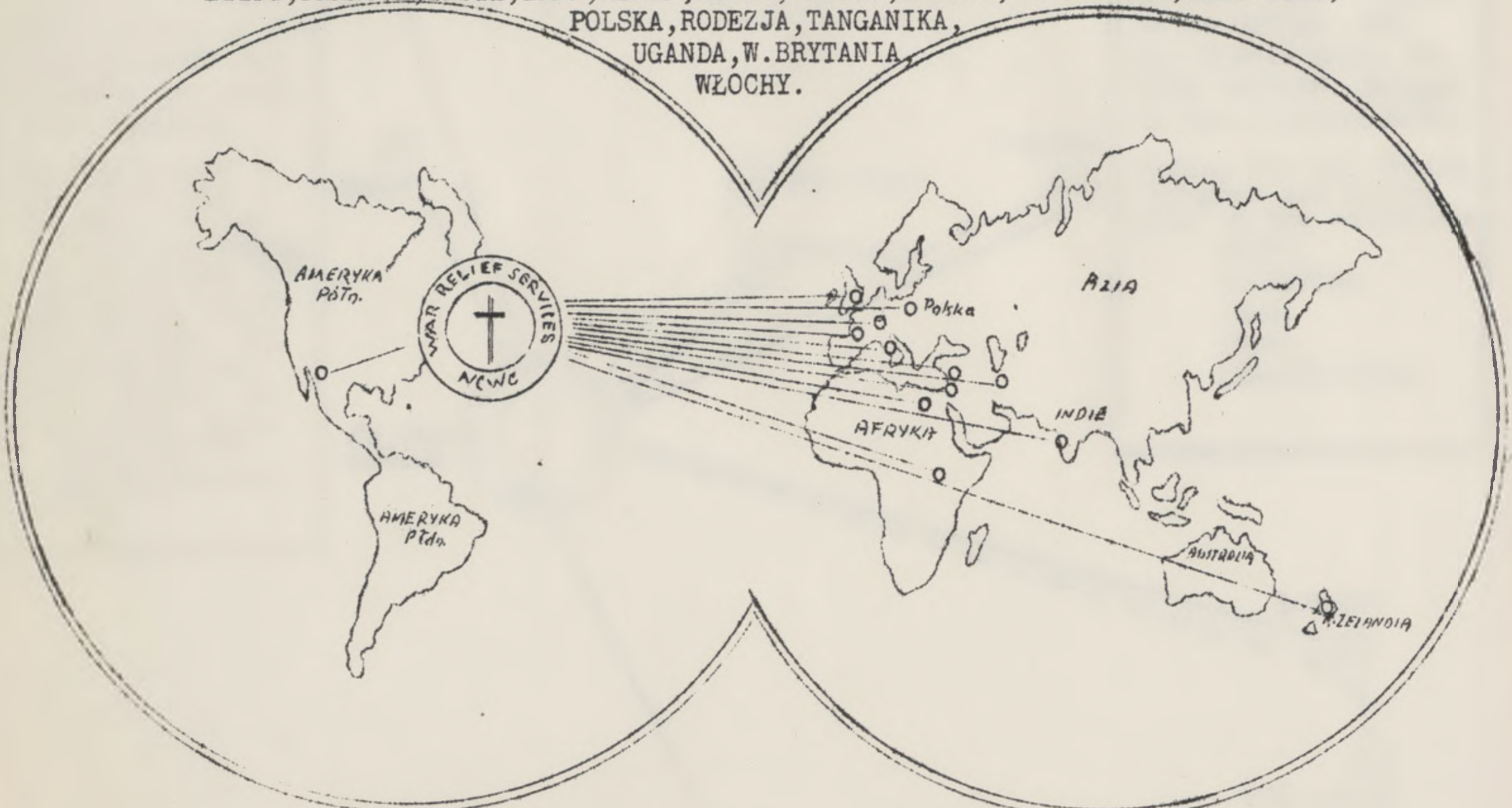
W okresie sprawozdawczym wysłano Shipmentów z Caira:

do Włoch -	23
do Francji	7
do Niemiec /Hanau/	1
do Palestyny	4
do Afryki	1
do Libanu	2

Działalność SEKCJI POLSKIEJ War Relief Services-NCWC rozciąga się

z biur Centrali w Nowym Yorku na kraje:

EGIPT, FRANCJA, INDIE, IRAN, KENYA, LIBAN, MEKSYK, NIEMCY, N.ZELANDIA, PALESTYNA,
POLSKA, RODEZJA, TANGANIKA,
UGANDA, W.BRYTANIA,
WŁOCHY.

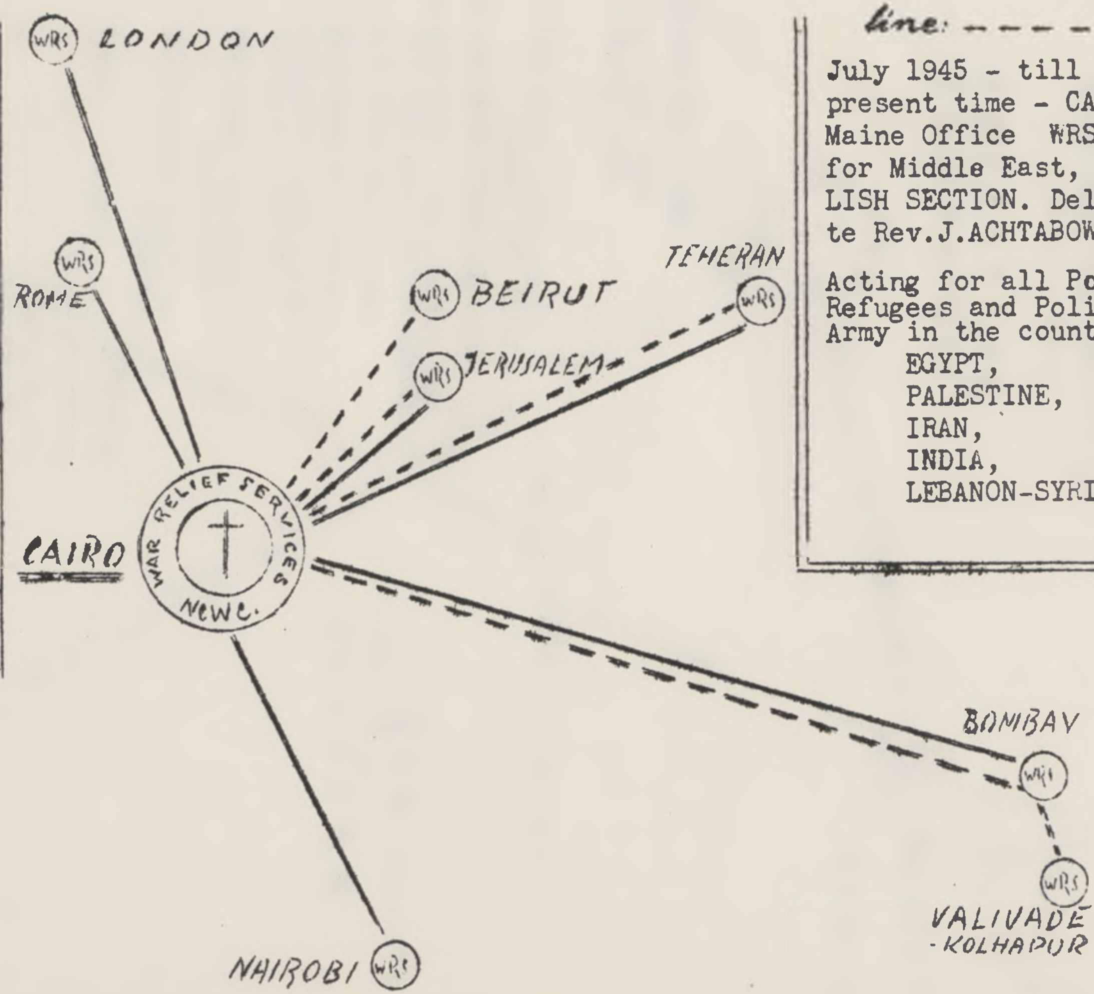

Operating WRS-NCWC POLISH PROJECTS /Polish Section/

line: ———

1943-1945 - CAIRO, Headquarters of POLISH PROJECTS WRS. Director Rev.Aloysius WYCISLO.

In this period - till June 1945 - the Maine Office in CAIRO was acting for all Polish Refugees and Polish Army in the countries: EGYPT, ENGLAND,PALESTINE, IRAN, IRAQUE, INDIA, ITALY, East-AFRICA,/Uganda, Kenya,Tanganyika/, MEXICO.

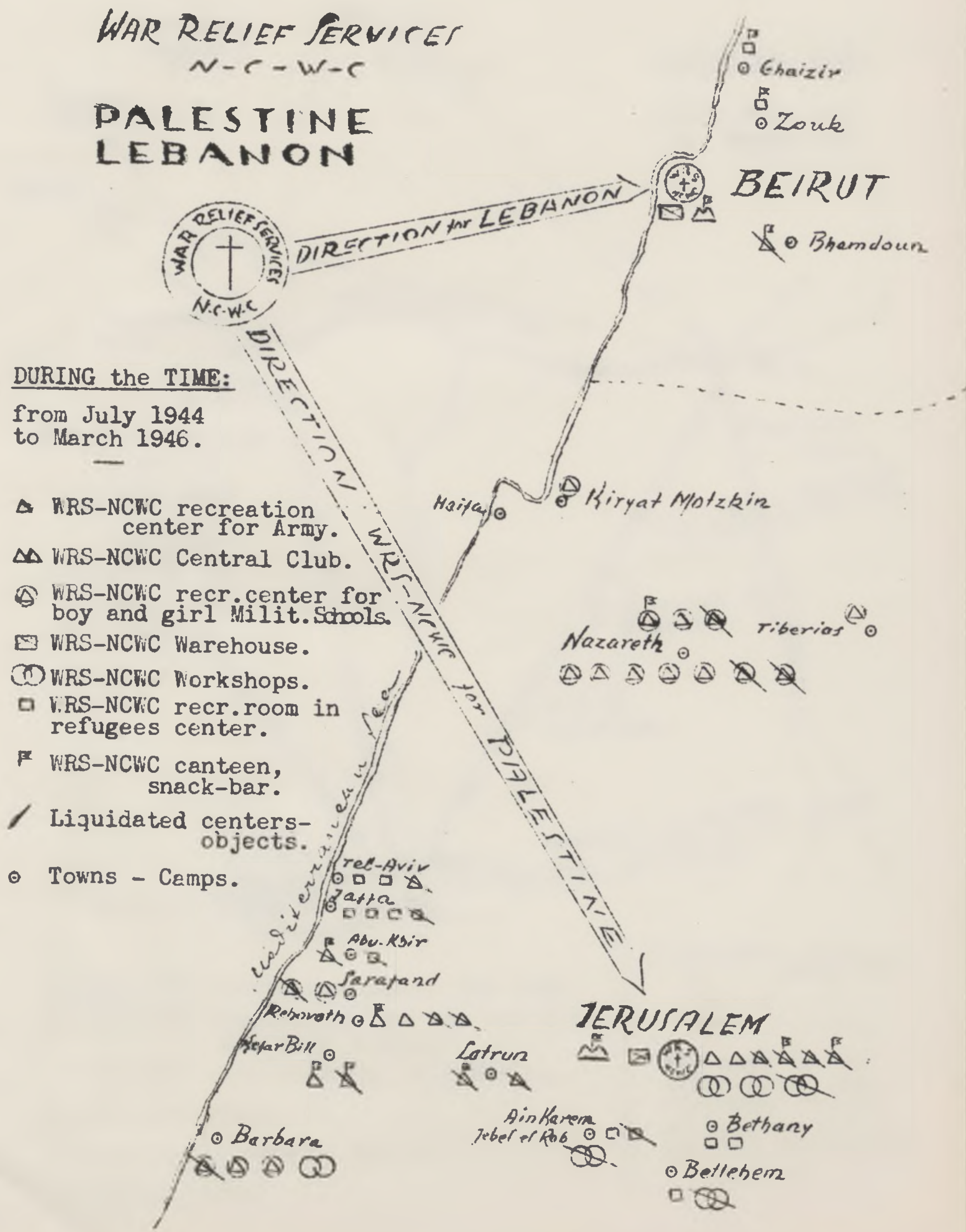

line: - - - -

July 1945 - till the present time - CAIRO, Maine Office WRS for Middle East, POLISH SECTION. Delegate Rev.J.ACHTABOWSKI.

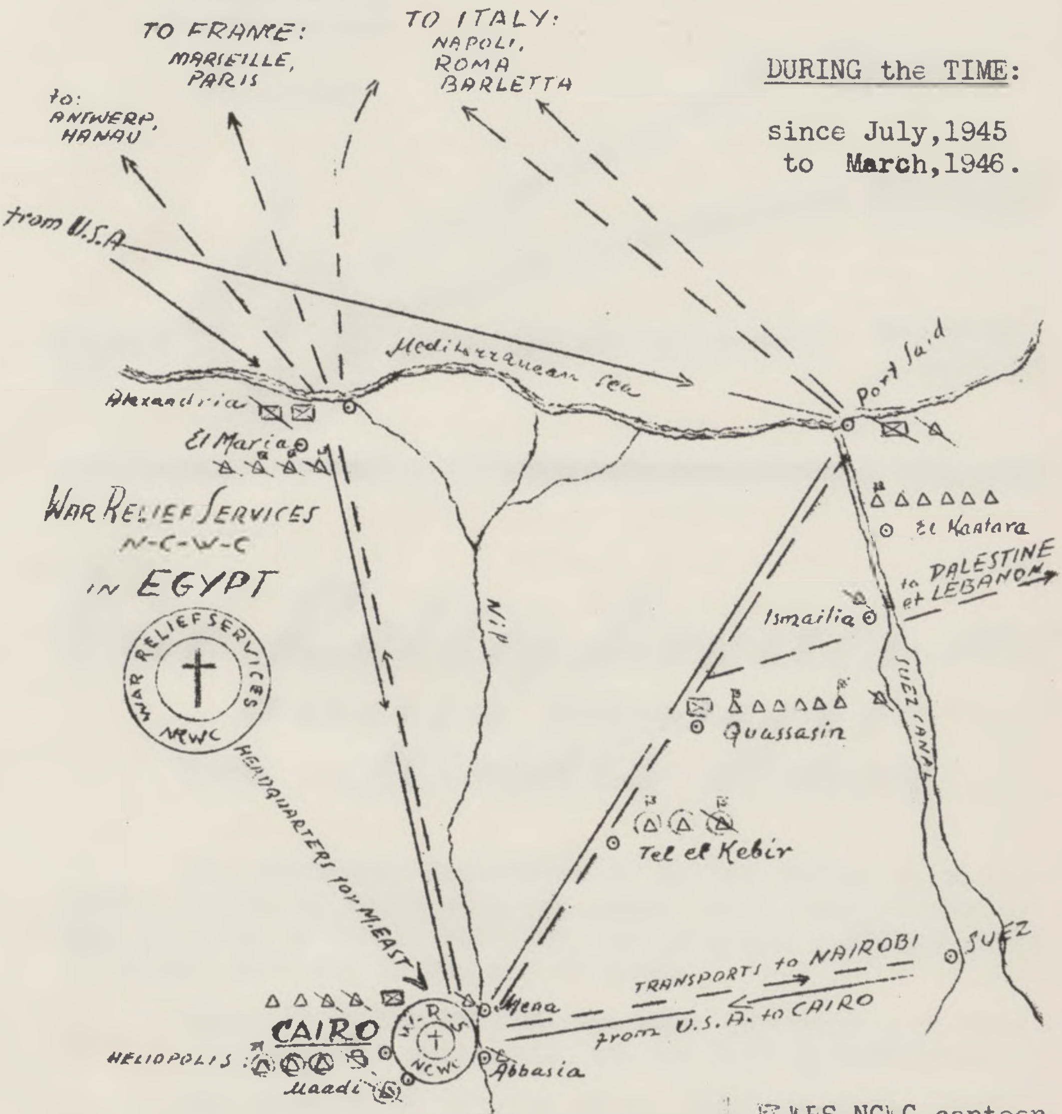
Acting for all Polish Refugees and Polish Army in the countries:

- EGYPT,
- PALESTINE,
- IRAN,
- INDIA,
- LEBANON-SYRIA.

WAR RELIEF SERVICES
N-C-W-C
PALESTINE
LEBANON
WAR RELIEF SERVICES
N-C-W-C
DIRECTION for LEBANON
DIRECTION: WRS-NCWC for PALESTINE
DURING the TIME:
from July 1944
to March 1946.
WRS-NCWC recreation center for Army.
WRS-NCWC Central Club.
WRS-NCWC recr.center for boy and girl Milit.Schools.
WRS-NCWC Warehouse.
WRS-NCWC Workshops.
WRS-NCWC recr.room in refugees center.
WRS-NCWC canteen, snack-bar.
Liquidated centers-objects.
Towns - Camps.
Ghaizir
Zouk
BEIRUT
Bhamdoun
Haifa
Kiryat Motzkin
Nazareth
Tiberias
Tel-Aviv
Jaffa
Abu-Kbir
Sarafand
Rehovoth
Kefar Bill
Latrun
JERUSALEM
Ain Karem
Jebel el Rob
Bethany
Bellehem
Barbara

DURING the TIME:

since July,1945
to **March**,1946.

△ WRS-NCWC recreation center for Army.

(△) WRS-NCWC recr.center for boy and girl military schools.

WRS-NCWC rest hous for PolishWAAC´s.

☒ WRS-NCWC Warehouse.

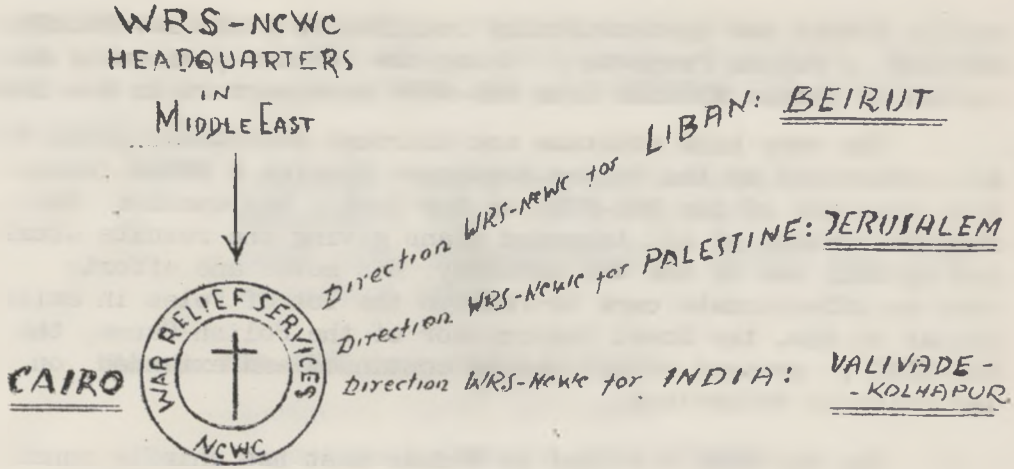
/ Liquidated centers-ojects.

⊙ Towns - Camps.

WRS-NCWC canteen-snack-bar.

———————— :
- - - - - - - -

the ways of the transports and shipments relief goods from U.S.A., and WRS.Warehouse in M.E.

War Relief Services-NCWC
POLISH PROJECTS
in Middle East

The charitable activities of the War Relief Services-NCWC - as far as Poles were concerned - have been started by the Director of POLISH PROJECTS, Rev.Aloysius J.WYCISLO first in Middle East and in England in 1943.-

Director Father WYCISLO has been entrusted with this work by the American Episcopate and the NCWC Authorities.-

The activity of the War Relief Services-NCWC - is being continued and after the cessassion of hostilities, it has even been extended to other places where Polish soldiers, refugees, displaced persons as well as those released from camps - have been found. Lately as from December,1945 - this activity included also countrymen in Poland.-

Thanks to Father WYCISLO´S intensive work carried out with fullest self-denial and sacrifice, the activity of WRS - on the mentioned territories - has been taken into organi-

sation frames and systematically realised as a special **POLISH SECTION / Polish Projects /** being now further personally directed by Father **WYCISLO** from WRS-NCWC Headquarters in New York.

The very kind attitude and thorough assistance given to all endeavours by the Rt.Rev.Monsignor Patrick O´BOYLE, Executive Director of the WRS-NCWC in New York - has enebled the materialisation of all intended plans giving the results attained up till now by the WRS activity. His moves and efforts show an affectionate care to relieve the lot of Poles in exile. Thanks to Him, the Great Intercessor of the Polish Cause, the WRS-NCWC´s present relief can be continued and extended on the dolorous Fatherland.

The WRS-NCWC´s relief in Middle East has chiefly consisted of:

- Recreational,
- Cultural-Educational,
- Medical /for Hospitals and Individuals/,
- assistance in kind from American gifts

activities.

From the beginning of its existence, the WRS-NCWC carried on relief simultaneously for:

- The Polish Army,
- Civilian refugees

establishing first of all:

- Recreational Centres, /Military and Civilian/,
- Workshops,
- Tea-rooms and Canteens.-

Besides the Recreation Centres opened and kept directly by the WRS - as its own establishments, unit or company recreation centres as well as soldiers´ shops - have been settled in case of need at respective units.-

The existing WRS-NCWC recreation centres in military

units and refugees centres as well as in military schools for boys and girls and in civilian schools-are, as a rule, provided with cultural-educational and recreational and amusement equipment, as:

- libraries /permanent and movable/,
- newspapers, daily and periodicals,
- radio sets, pathephones with records and lingaphones,
- recreation games.

In the WRS-NCWC recreation centres:

- lectures, chats, meetings,
- educational-didactic undertakings

are being organised.

Caring for the most extensive help to be given to the soldier in his specific, difficult conditions of existence /especially in the desert/:

- Canteens, Buffets, Tea-rooms, shops -

have been opened at the WRS-NCWC recreation centres thus binding him still stronger with these centres, the more so that prices are low and adapted to the soldier's paying possibilities.

The equipment of WRS-NCWC recreation centres, even in the most difficult conditions of living /desert, camps/ - is being considered from the point of view of giving the maximum of comfort and aesthetics in order to create there a home atmosphere where full rest after work could be obtained.

The WRS-NCWC activity in the East has expressed itself and is further expressing in aiming to give assistance in many necessary and meriting realisation endeavours and has materialized in respective countries as follows:

E G Y P T : Seat of Directors Board - C A I R O.

1943-1945 - Headquarters, Polish Projects,

Managing Director: Rev.Aloysius J.WYCISLO,
Deputy: Dr.M.BRZEZIŃSKI.-

Since July,1945 - Seat of Delegate of War Relief Services-NCWC in East -
Rev.Jan ACHTABOWSKI.-

On this territory the activity of War Relief Services included:

1. Opening of WRS recreation centres in military units,
2. Opening of WRS recreation centres in military schools,
3. Establishing of unit and company recreation centres or assistance in equipping them,
4. Assistance given to units in opening of soldiers' shops,
5. help in equipping military schools /billeting equipment, school equipment, finances/,
6. assistance in medical equipment, medicines for military hospitals /apparatus, instruments, microscopes, finances/,
7. sewing machines for units,
8. equipment for military orchestras, musical instruments,
9. special help for 8 Polish General Hospital in finances and equipment,
10. financial help for the Polish Red Cross Head Office in Cairo,
11. assistance in medicines for the Polish Red Cross,
12. Megaphonisation and Radiophonisation of the 8 Polish General Hospital,

13. Parcels action for wounded soldiers after the Monte Cassino campaign and for Polish soldiers - prisoners of war,
14. Rest Home for Polish WAAC´s and Red Cross nurses in Heliopolis,
15. Movable Cinema for Railway Battalion of the Polish Army,
16. Despatch of Consignments with American gifts to Italy, France and Palestine,
17. Despatch of recreation centre equipments, buffets equipment etc - to Italy.-

P A L E S T I N E: Seat of Directors Board: JERUSALEM.

1943 - Rt.Rev.Monsignor T.REGINEK.

Since 1944: Rev. Jan ACHTABOWSKI, Director Palestine Projects WRS-NCWC.

In this country the WRS-NCWC´ activity has been as follows:

1. A Club opened at the Head Office´s Seat, with a scientific library,
2. WRS recreation centres in military units,
3. Own WRS recreation centres in military schools /for boys and girls/,
4. Tea-rooms, buffets, shops at WRS recreation centres,
5. soldiers´ shops opened in military units,
6. WRS. recreation centres for Polish refugees and invalids,
7. Assistance for schools / books, apparatus´,school equipment, stationery etc./,
8. Assistance in carrying on of Vocational Training Courses /sewing machines, typewriters,equipment, tools /,

9. Opening and keeping of WRS. workshops in Jerusalem, Ain-Karem, Bethlehem: joiner's, tailors', shoemaker's, leather products, artistic products,

10. organizing by the WRS. of sewing, cutting and knitting courses,

11. assistance for school youths /stationery and other school needs/,

12. medical help - financial contribution to cost of individual special treatments and operations performed on soldiers and children,

13. Vitamins for Health Centres and individually for sick and exhausted,

14. Scientific assistance /Lin guaphones to learn foreign languages, school books, musical instruments, recreation games, etc.,

15. free of charge repair of shoes collected in Palestine for those released from German camps,

16. Financing of school excursions in the Holy Land, to Egypt and to Lebanon,

17. Publishing of own newspaper-bulletin "NASZA ŚWIETLICA" / Our Recreation Centre /.-

I R A N: Seat of the WRS-NCWC. Directors Board - TEHRAN.

1943-1944 - H.E.Rt.Rev.Archbishop Al.MARINA, Apostolic Delegate.

1944 - up to the evacuation: Chaplain Rev. Aleksander GÓRALIK.

In view of the fact that the WRS-NCWC - had no establishments of its own in Iran, it cooperated with those already existing and its activity from 1943 - up to the moment when Polish refugees were evacuated to Lebanon - was:

1. to carry on the "Home of Catholic Action" - for aged and sick,

2. to keep in Teheran a cheap canteen for Polish refugees,

3. to carry on a "Polish Orphanage" for orphans,

4. to give financial help for medical treatment, to protect sick in hospitals and sanatoriums,

5. to assist refugees with American gifts,

6. to help Polish schools /equipment, games, sport equipment, books/,

7. assistance to seamstress' workshop carried on by refugees.-

I N D I A:

1943: H.E. Rt.Rev. Archbishop T.ROBERTS - Bombay.

1944-1945 - Director of WRS-NCWC for India - Rev.K. BOBROWSKI.

Since September,1945 - Director of WRS-NCWC for India - Rev.Antoni JANKOWSKI, Seat in Valivade.-

WRS-NCWC relief activity in this country goes back as far as to 1943, up from the moment of bringing there Polish refugees from USSR /through Iran/ and is as follows:

1. Establishing and keeping of recreation centres in refugee camps,

2. Establishing and financing by WRS -of the Polish Hospital in Bombay kept by the Polish Red Cross.-

3. WRS. Hospicium Home in Bombay,

4. T.B.Sanatorium in Panchagni,

5. educational assistance and help in equiping Polish schools /physical laboratories, books, etc./.-

6. Assistance for Boy Scouts /equipment, uniforms,meteorological station and other/.

7. Assistance in organizing and carrying on of Vocational Training courses /Husbandry School - assistance in purchasing furniture and fixtures and equipment/,

8. Megaphonisation /of the camp and recreation centres/,

9. Individual help for medical treatment.

EAST A F R I C A: Board of Directors Seat: WRS-NCWC - in Nairobi.

Since 1944 - WRS-NCWC's Director for Africa - Advocate J.WNUKOWSKI.-

Here WRS-NCWC - started relief for Poles-refugees brought from Iran in 1943.-

This territory has directly received from America several consignments of clothing, medicines, food articles as well as: education equipment, radio sets, tools for work, sewing machines, typewriters and other first need commodities.-

Since July, 1944 - the WRS-NCWC activity is being carried on under the management of the Board of Directors of WRS-NCWC in Nairobi. Since this date the WRS-NCWC are organising in Polish centres:

- recreation centres,
- Homes for aged and children,
- help for schools, youths and orphans,
- Vocational Training Courses: seamstresses, popular country products,
- financial subsidies for different needs and aims of the refugees,
- help in kind /clothing,rations/ in schools,
- considerable assistance for boy scouts,
- building of barracks for WRS recreation centres and school-rooms.

E N G L A N D: WRS-NCWC. Board of Directors in London.

WRS-NCWC relief activity started in 1944 and consisted of opening recreation centres in military units.

I T A L Y: WRS-NCWC-Directors Board's Seat in Rome.

Since 1944 - WRS-NCWC Director in Italy: Dr.M.BRZEZIŃSKI.

Since 1945 /August/ - Italy's WRS-NCWC Director: Rev.Szczepan BERNAŚ.

WRS-NCWC activity in first period /first half of 1944/ limited to Polish Army. WRS-NCWC remarkably helped in opening:

1. WRS-recreation centres with buffets,tea-rooms,
2. Near front recreation centres /Mobile Canteens/,made on special cars executed on WRS order in America,
3. Hospicium Homes for PWAS and Polish Red Cross nurses,
4. Reading-rooms and Libraries,
5. Assistance for Hospitals /medical equipment, medicines and medical apparatus/,
6. Assistance in equipping unit or company recreation centres.

It ist to be mentioned that the WRS-NCWC activity for the 2nd Polish Corps started in period when the Polish Army stayed in Middle East.-

This relief work has been continued when the Polish Army has been transferred to Italy, and increased by organizing new WRS-NCWC establishments, i.e. besides own recreation centres, new unit recreation centres have been opened as well as very useful in these conditions, - bars, tea-rooms, shops, and as a matter of fact -spiritual food- in the form of libraries and reading-rooms.

The second period after the end of hostilities in Europe and in view of mass arrival of Poles from German camps to Italy - has seen a careful assistance given to them by:

- opening of WRS recreation centres in civilian centres,
- organizing professional workshops /shoemakers,seamstresses, embroidery, artistic products/,
- equipping schools and orphanages.

At the same time consignment of WRS relief-goods have been directly sent there from America as well as 17 WRS-relief goods lots from WRS-NCWC stores in Egypt,these containing:

- medical equipment, medicines and vitamines,
- food articles /preserved/,
- clothing, underwear, pull-overs, rugs etc.-

Goods despatched from Egypt included as well a great quantity of American Polish Council's /POLISH WAR RELIEF/-gifts.

L E B A N O N: WRS-NCWC Board of Directors Seat:Beirut.

WRS-NCWC Director for Lebanon: - Rev.Fr.ZAORSKI.

WRS-NCWC relief activity in this territory has started in 1945 and increased with the transfer to Lebanon of Polish refugees from Iran /5000 persons/.

WRS-NCWC activity in Lebanon could be specified as follows:

1. A special Club has been opened for Polish students in Beirut, the Club being provided with typewriters, sewing machines, lingaphones. A recreation centre and a buffet have been installed in the Club. Students have received help in kind /clothing, underwear etc./-
2. Cutting and sewing courses have been organized for students,
3. Distribution of clothing /underwear, rugs, moscito nets from USA/ -especially among studying youths.
4. Assistance in kind for the Polish Red Cross.-
5. Opening of WRS recreation centres in civilian settlement.

It should be noted that in all above mentioned countries the WRS-NCWC is carrying out its plans and realising its work and relief with the help of its permanent personnel and in cooperation with many volunteers.-

Since the cessassion of hostilities, the WRS-NCWC chief effort has been directed to Europe, to all territories where Polish refugees are to be found and then, since December, 1945 -also to Poland, for our compatriots tortured by war life and exhausted by hunger and diseases.- The matter of bringing them the quickest and most effective relief - is being considered as first duty.-

PACZKI ZYWNOSCIOWE DO POLSKI WYSYŁANE BEZPOŚREDNIO Z AMERYKI.

W Nowym Yorku /U.S.A./ powstała Organizacja o nazwie "C A R E"/Cooperative for American Remittances to Europe/,która wzięła sobie za zadanie przyjścia z pomocą głodującej ludności w Europie /a więc i w Polsce/ przez wysyłanie za opłatą standartowych paczek żywnościowych i to bezinteresownie i bez zysku.

W skład Organizacji tej wchodzą 24 Instytucje amerykańskie dobroczynne, działające filantropijnie za granicą. Do tych Instytucyj należy także War Relief Services - National Catholic Welfare Conference.

Nadzór i patronat nad Organizacją "CARE" przejęły:

1/ "War Relief Control Board",

2/ "Departament of State",

3/ "Departament of Agriculture",

4/ "Office of War Mobilization and Reconversion",

5/ "War Assets Corporation",

6/ "Quartermaster General of the U.S.Army",

7/ "United Nations Relief and Reh.Adm."

W skład Zarządu wchodzą:

Gen.William N.HASKELL - Główny Dyrektor,
E.G.BURLAND - Dyrektor wykonawczy,
Donald M.Nelson i Murray D.Lincoln - Prezesi,
Thomas KEOGH, War Relief Services-NCWC - Sekretarz.

PRZESYŁKA. Paczki żywnościowe będą wysyłane bezpośrednio z Ameryki przez wspomnianą Organizację za pośrednictwem War Relief Services-NCWC w Nowym Yorku na podany adres w Europie. Organizacja "Care" wysyłać będzie paczki sposobem najpraktyczniejszym t.j. albo za pośrednictwem swych Agencji w Europie, z jednoczesnym zawiadomieniem zainteresowanych,gdzie paczkę należy podjąć, albo -jeśli miejscowości są bardzo odległe- za pośrednictwem poczty lotniczej lub zwykłej. Na wypadek niemożności dostarczenia adresatowi zamówionej paczki, Organizacja zapewnia zwrot wpłaconych pieniędzy.

Zawartość paczki:

mięso duszone	9,8 lbs. /netto/
biszkopty	6,5 " "
powidła owocowe i pudding	3,6 " "
jarzyny	2,3 " "
cukier i słodycze	3,9 " "
kakao,kawa, napoje sproszkowane	1,1 " "
mleko skondensowane	o,8 " "
masło konserwowe	o,5 " "
ser	o,4 " "
Razem ...	28,9 lbs. /netto/

co równa się 13,108 kg.

Zamówienie. Instytucja War Relief Services-NCWC na Wschodzie, chcąc przyjść z bezinteresowną pomocą wojsku i uchodźctwu Polskiemu, przyjmuje na siebie obowiązek przyjmowania zamówień i wpłat na paczki żywnościowe, które za pośrednictwem Głównego Biura War Relief Services-NCWC w Nowym Yorku,kierować będzie do Zarządu wspomnianej Organizacji. /"Care", 50 Broad Street, New York 4, N.Y./

Reflektanci na wysyłkę paczek winni opłacić z góry koszty paczki z podaniem dokładnego adresu odbiorcy i nadawcy. Adres należy podawać literami drukowanymi.

C e n a. Koszt paczki łącznie z opakowaniem, kosztami manipulacyjno-przekazowymi do Nowego Yorku oraz kosztami dostawy na miejsce wynosi 4.000 funty Egipskie, a 4,100 funty Palestyńskie. Paczki nie podlegają ani opłacie celnej,ani przepisom regulacyjnym.

Upoważnione do zamówień:

Egypt - Biuro Dyrekcji WRS-NCWC na Wschodzie,17,Shagaret ElDorr, Cairo - Zamalek, tel.56971.

Biuro Rodzin Wojskowych D-twa J.W.Ś.W.

Kierowniczka Świetlicy WRS-NCWC. 8-go Szpitala Woj.

Palestyna. Biuro WRS-NCWC. Nablus Road /Lind House/ Jerozolima.

Kierowniczka Świetlicy WRS-NCWC przy D-twie Jedn.Ter.

Liban. Kier.Klubu WRS-NCWC dla Studentów Polskich -Beirut, Rue Riscallach 29.

Wysyłka paczek miesięcznie ograniczona do ilości 200 szt.

Zamówień z terenu Włoch,Delegatura WRS-NCWC w Kairze uwzględniać nie będzie, natomiast wysunie propozycję zorganizowania podobnej akcji na terenie Włoch, za pośrednictwem Dyrekcji WRS-NCWC w Rzymie.

Cairo,dnia 22 maja 1946 r.

Dyrekcja WRS-NCWC na Wschodzie

/-/Ks.Del.J.ACHTABOWSKI

WYDAWNICTWO: War Relief Services-NCWC na Wschodzie

Z NASZEGO ŻYCIA I PRACY

Dnia 4 stycznia rb. została otwarta nowa świetlica WRS wraz z herbaciarnią w M. p. Kwatery Głównej Dowództwa J.W. Ś.W. Świetlica ta, umieszczona w baraku, urządzona skromnie i gustownie w duchu żołnierskim, nosi charakter herbaciarni a zarazem czytelni bowiem zaopatrzona jest w dużą ilość czasopism i wydawnictw w różnych językach.

The WRS — recreation centre in GHQ Polish Units in Middle East.

Świetlica ta jest bardzo ceniona i licznie odwiedzana przez wszystkich żołnierzy Kwatery Głównej.

Należy zaznaczyć, że już w roku 1944 War Relief Services NCWC urządził na terenie Kwatery Głównej kilka świetlic bardzo dobrze wyposażonych i oddał je pod kierownictwo poszczególnych Oddziałów.

Do tych należą:

Świetlica WRS przy 320 Kompanii Transportowej
„ „ „ 385 Plutonie Łączności
„ „ „ OWZ P.S.W.K.

Wymienione świetlice zostały wyposażone także w maszyny do szycia.

Ponadto WRS pomocy swej udzielił Czołówce Teatralnej Wydziału Dobrobytu Żołnierza J.W. Ś. W., zaopatrując ją w materiały piśmienne, sportowe, sprzęt świetlicowy. Istniejącej przy tymże Wydziale orkiestrze wojskowej WRS ofiarował szereg nowych instrumentów dętych i innych, specjalnie sprowadzonych z Ameryki dla uzupełnienia zespołu.

W kwietniu rb. podczas wizyty Dowódcy JWŚW generała Wiatra i Dowódcy Rej. Teryt. Palestyna płk. Marszałka w Dyrekcji WRS — NCWC w Jerozolimie, ks. Delegat WRS — NCWC na Wschód J. Achtabowski sprezentował swym dostojnym gościom Świetlicę Centralną - Klub mieszczący się przy Dyrekcji.

Pan Generał szczegółowo interesował się rozwojem i życiem Klubu - Świetlicy i dłuższą chwilę spędził w bibliotece, podziwiając nasze zbiory.

Wizyta Ks. Prałata T. Reginka w Dyrekcji WRS - NCWC dała sposobność do zapoznania dostojnego gościa z naszymi poczynaniami i dotychczasowymi osiągnięciami w realizacji planów WRS — NCWC na Wschodzie.

PIĘKNA NASZA POLSKA CAŁA...

HOW BEAUTIFUL IS OUR POLAND...

W świetlicy Centralnej - Klubie WRS — NCWC w Jerozolimie duże zainteresowanie budzą lalki w polskich strojach ludowych.

Przy wykonaniu lalek położono nacisk zarówno na charakteryzacje twarzy i postaci, a także wiernie — we wszystkich szczegółach — odtworzono barwne stroje ludowe.

Dolls in Polish national costumes arouse great interest in the main hall of the WRS — NCWC recreation centre in Jerusalem.

The make-up of faces and figures has been particularly emphasized in the production of dolls. All details of picturesque national costumes have been faithfully reproduced.

Grupa lalek w polskich strojach ludowch. A group of dolls in national costumes.

Roztańczona na zdjęciu para góralska, to . . . lalki wykonane w pracowni WRS — NCWC w Jerozolimie.

Kilka kompletów tych z artyzmem wykonanych lalek wysłano do Ameryki

---

A pair of highlanders completely absorbed in their dance.

They are dolls produced in the workshop WRS — NCWC in Jerusalem.

Some sets of those artistically turned out dolls have been sent to America.

WAR RELIEF SERVICES — NCWC WE WŁOSZECH

Żona Dowódcy 2 Korpusu — p. Andersowa z zaciekawieniem ogląda lalki wykonane w pracowniach War Relief Services — NCWC we Włoszech.

Mrs ANDERS, wife of the Officer Commanding the Polish Second Corps - views with great interest the dolls turned out in the WRS — NCWC workshops in Italy

Eksponaty pracowni lalek WRS — NCWC w ośrodkach uchodźctwa polskiego w Trani-Barletta we Włoszech.

Exhibits of the WRS — NCWC doll - shops in the Polish refugees centre in TRANI - BARLETTA (Italy).

WAR RELIEF SERVICES
N C W C
we Włoszech

W ośrodkach uchodźctwa polskiego we Włoszech, a w szczególności w największych: Trani — Barletta, gdy tylko otrząśnięto się z koszmaru przeżyć w obozach niemieckich, przystąpiono natychmiast do organizowania przeróżnych działów zajęć.

W wysiłkach tych, podobnie jak na wszystkich innych terenach, gdzie znaleźli się Polacy-uchodźcy, wygnańcy — spieszy z wydatną pomocą Instytucja War Relief Services — NCWC, dostarczając lokali, sprzętu, narzędzi pracy, materiałów.

Akcja ta, w obecnych warunkach bytowania uchodźctwa polskiego daje — prócz fachowego przeszkolenia i przygotowania się do różnych zawodów — również, już w tej chwili, godziwy zarobek.

Na zdjęciach: Pracownie War Relief Services — NCWC w ośrodkach uchodźctwa polskiego, w Trani — Barletta we Włoszech — od góry: w pracowni artystycznej WRS — wyrób insygniów, zdjęcie środkowe:- w pracowni obuwia dziecięcego, u dołu:- pracownia szewska.

Photos:- WRS — NCWC workshops in the Polish refugees centre in Trani - Barletta in Italy.
Top: Fancy work in the art-workshop.
Centre: production of slippers and baby-shoes.
Bottom: shoe repair shop.

POLACY W INDIACH

Pracę War Relief Services — NCWC w Indiach uwidoczniają zdjęcia (od góry).

Pierwsze:- Świetlica WRS — NCWC w Valivade-Kolhapur, największym osiedlu Polaków w Indiach. Mimo powiększenia, świetlica ciągle jeszcze jest za mała na obecne potrzeby, dlatego i przed świetlicą zainstalowano ławki i megafony.

Drugie:- Wnętrze świetlicy WRS w Valivade-Kolhapur.

Trzecie:- Studio świetlicowe WRS, skąd przez mikrofon i głośniki nadawane są do świetlicy i na plein-air komunikaty, koncerty z płyt itp.

Czwarte:- Ks. Antoni Jankowski, Dyrektor WRS — NCWC w Indiach, w otoczeniu pracowników WRS — NCWC.

POLES IN INDIA

The photos — reading from top — depict the work of the WRS — NCWC in India.

First photo: The WRS — NCWC Recreation Centre in VALIVADE — KOLHAPUR the greatest Polish settlement in India.

Second: Interior of the WRS Recreation Centre in Valivade-Kolhapur.

Third: The WRS recreation study wherefrom communiques, news bulletins, lectures, records etc. are transmitted to the recreation centre and into open air by loudspeakers and amplifiers.

Fourth: The Reverend Antoni JANKOWSKI, Director WRS — NCWC in India, with the local staff WRS — NCWC.